

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2005-yil 2 - 8 may

N:18 (66507)

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va
Axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi
Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar
Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» Hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro
xayriya jamg'armasi.

Ishga ketayotgan edim.
Yo'lim bolalar bog'chasi yonidagi
ko'rkam bir xiyobondan
o'tardi. Xiyobonning o'rtasi
doira shaklida asfaltlangan
keng maydon edi. Maydon o'rtasida
bir to'p bola doira hosil qilishib,
nimanidir jim kuzatishardi.

H a y r o n

HAR DOIM BO'LSIN QUYOSH!

bo'lib, nima gapligini bilmoqchiday ularga yaqinlashdim.
E'tiborimni davra o'rtasida asfaltga muk tushgancha
allanimalar chizayotgan bola tortdi. Qiziqib u tomon yurdim.
Bolakay meni yaqinlashganimni ham sezmay asfaltning g'adir-
budir yuziga tog'lar ortidan ko'tarilib borayotgan quyosh
rasmni chizardi. Rasm shunday jonli chizilardi, kimdir tegsa
yurib ketadiganday tuyuldi. Men bolaning mohirlik bilan
chizayotgan rasmiga uzoq tikilib turdim. Keyin uning yoniga
tiz cho'kkancha bo'rlaridan birini olib, katta-katta harflar bilan
«Har doim bo'lsin Quyosh!» deb yozib qo'ydim.

Hammaning yuziga qizillik yugurdi.

Hamidulla MURODOV.

KELAJAGIMIZ NURAFSHON BO'LGAY!

Xotira Tangrining inson tafakkuriga zargarona o'yib yaratgan gavharidir. Inson xotirasi bilan tirik. Uni kelajakka mag'rur boqmog'i, ertangi orzular ijobatini kutib yashamog'i-xotiraga bog'liq. Men buyuk qirg'iz adibi Chingiz Aytmatovning «Asrga tatigulik kun» asarini o'qib, chuqur xayolga toldim. Asar qahramonining o'z o'tmishini unutib, tuqqan onasini qotiliga aylangani esa qalbimni larzaga soldi va anglaganim, nainki inson bolasi balki butun jamiyat, millat ham bugungi kunlar saodatini tuyish barobarida kechagi kunini ham, unda yashab o'tgan ajdodlar yodini ham tuymog'i kerak. 9-may ozod diyorumizda «Xotira va qadrlash kuni». Bugun O'zbekiston jahon ayvonida o'z so'ziga, o'zligiga va yana albatta dunyolarni larzaga solajak ovozigaga ega. Erk va istiqloq - uning izlay-izlay topgan bisoti. Jahondagi qator mamlakatlarda mustaqillik yillab davom etgan urushlar evaziga erishildi. O'zbekiston esa erkini g'ayri qo'llardan necha-necha yillar mobaynida davom etgan tartibsizliklar, chekilgan azoblar, tortgan uqubatlari samarasi o'laroq tinchlik yo'li bilan qaytarib oldi. Abdulla Qodiriy, Cho'lpon, Fitrat kabi vatanning asl bahodirlari ana shu asriy kurashning mohir sarkardalari edilar. Bugungi dorilamon kunlarga yetolmaganlarning pok ruhlari bizlarga madadkoridir. To tanda jonimiz bor ekan, ajdodlarimizning nurli hayotlarini, go'zal orzularini yod etib, munosib vorislari bo'lib yashamog'imiz shart. Shundagina kelajagimiz ham ajdodlar duolari ila nurafshon bo'lgay!

Sadoqat DADAYEVA,

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi 1- o'rt
maktabning 10- «A» sinf o'quvchisi.

Tinchlik istaymiz

XOTIRJAMLIK ZAMONI

Inson umri qisqa, deb
G'am yemayman, aslida.
Borini baham ko'rib,
Kam, demayman aslida.

Lekin meni tashvishga
Soladi notinch zamon.
Goh rost, goh sir ravishda
Bombalar portlar hamon.

G'animlarim tug'ilar,
Tuhmat to'pin to'g'rilar.
Erkin nafas olsam men,
Kim qiynoqda bo'g'ilar.

Inson umri qisqa, deb
Nolib qolaman shunda.
Uzoq umr g'amin yeb,
O'yga tolaman shunda.

Tinch-totuvlik bor elda,
Xotirjamlik bor bo'lar.
Xotirjamlik bor yerda,
Orzumandlik yor bo'lar.

Umrimiz qisqa emas
Yo'limiz uzun bo'lar.
Kechmish-kechirmishimiz,
Aro ming mazmun bo'lar.

Shodon inson har oni,
Baxt nash'asi yeladi.
Xotirjamlik zamoni,
Ayting, qachon keladi?

Umida ABDUAZIMOVA.

SAN'AT DUNYONI ASRAYDI

Biz singlim Zamira opa Mo'minova-
Xonzodaxon bilan rasm chizishni lar boshchiligida ilm maskanimizda
yoqtiramiz. Kichkinaligimizda ham oyim bo'ya- barcha sharoitlar muhayyo. Biz badiiy bezash,
ladigan kitobchalar olib kelsalar, bir barcha sharoitlar muhayyo. Biz badiiy bezash,
zumda bo'yab tashlardik. Ayniqsa, Havas naqqoshlik, ganchkorlik, o'ymakorlik sir-
dadam xorij safarlaridan biz uchun larini o'rganamiz. Men hozircha
boshqotirmali o'yinchoqlar, mozaikalar xarid qilib ustozim Hilola opa
keltirganlarida, soatlab o'ynab o'tiramiz. Bobom: Shomuhammedovadan naqqoshlik sirlarini o'rga-
«Bunday o'yinlar bolalarning zehni rivojlantira- nyapman. Chunki yaxshi hunar egasi bo'lishdan
di-da», deydilar. Shuning uchun ham meni Xalq tashqari qo'li yengil jarroh bo'lish niyatim bor.
amaliy san'ati maktabiga berishgan. Maktabimiz San'at dunyoni asrasa, shifokor hayotni asraydi.

Javohir ISMOILOV,

Toshkentdagi 326-maktab o'quvchisi.

SARDOR QANDAY BO'LISHI KERAK?

To'rt kun davom etgan bu anjuman respublikamizning barcha viloyatlaridan kelgan sardorlarning qizg'in bahsiga aylandi.

SEVARA TOSHPO'LATOVA,
Surxondaryo viloyati, Denov tumani sardorlar kengashi raisi, Respublika bolalar parlamentining Denov tumani vakilasi:

-2004 yilning sentabr oyida meni deputatlik ishlarimdagi faolligim va tashabbuskorligim uchun sardorlikka saylashgan. Men hozirda Denov tumanidagi 80-umumta'lim maktabining 11-sinfida o'qimoqdaman.

Sardorlikni qanday ishlardan boshlagansiz, deb mendan so'rashganda: Bu ishni o'z sinfimizdan va o'z maktabimizdan boshlaganman, deb javob beraman. Aynan maktabimizda olib borgan qizg'in ishlarim tufayli viloyatda ham «Ekosan» klubining sardori etib tayinlandim. Bugungi kunda «Yosh avlod» klubini ham tashkil etdim. Klubimizda hozir 45 nafar a'zolarimiz bor. Poytaxtda o'tgan sardorlar kengashini tashkillashtirgan «Kamalak» bolalar tashkilotiga o'z minnatdorchiligimni bildirmoqchiman.

QAHRAMONJON KARIMOV, Farg'ona viloyatining «Mehnat» bo'limi sardori.

-Toshkentda o'tkazilgan sardorlar o'quv-kengashi biz sardorlar hayotiga yana bir mazmun bag'ishladi. Bu yerda yurtimizning barcha viloyatlaridan kelgan sardor do'stlarimiz ishini ko'rdik, o'rgandik. Biz viloyatdagi barcha tumanlar birgalikda ishlaymiz. Har kim o'z tumani uchun qayg'uradi. Fevral va mart oylarida viloyat bo'yicha

obodonlashtirish va ko'kalamzorlashtirish ishlarini ko'ngildagidek yakunladik. Bundan tashqari bo'limimizning eng savobli bir ishi bor, mehrga muhtoj qariyalarning holidan xabar olish, ularga yaqindan ko'maklashishdir. Bu ishlarimizda Qo'qon shahri peshqadamlik qilmoqda. Haftaning har juma kuni ular ozodalik kunini o'tkazadilar.

DILAFRO'Z BAHRIDINOVA,
Navoiy viloyati, «Kamalak» Boshlang'ich tashkilotining Matbuot bo'limi sardori:
-O'quv kengashidan olgan taassurotlarim cheksiz.

Tengdoshlari qalbida vatanga sadoqat, qadriyatlarga hurmat, tabiatga muhabbat tuyg'ularini kim singdira oladi, tashabbuskorlikni, o'rtoqlarini bitta ahil jamoaga birlashtirishni kimlar uddalaydi. Bu ish sardorlarning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi. Sardor ijodkor, sardor tashabbuskor, tashkilotchi, yetakchi, boshlovchi, g'amxo'r va mehribon, yana sardor aktyor, rejissyor, muharrir hamda suxandondir. Respublika o'quvchilar saroyida bo'lib o'tgan Boshlang'ich jamoa sardorlarining respublika o'quv dasturida yuqoridagi so'zlar o'z tasdig'ini topdi.

Ushbu kengashda Qoraqalpog'iston Respublikasi va Toshkent shahri sardorlari qatnashdilar. Ishni bir-birimiz bilan tanishishdan boshlandik. Anjuman davomida Respublika Bolalar tashkilotining «Kamalak» rahbari Qahramon aka Qo'nonboyev bilan o'tkazilgan suhbat menga yoqdi. Biz albatta ular aytganidek shijoatli yoshlar bo'la olamiz. Kengash a'zolari bilan o'zaro muloqotlar, Toshkent bo'yab sayyohatlar, o'tkazilgan seminar-treninglar orqali sardor qanday bo'lishi kerak,

degan savolga javob topdik.

OROL NEGA QURIMOQDA?

Bu muammo sardorlar o'quv kengashining eng qizg'in bahslaridan biri bo'lganligiga guvoh bo'ldik. Darvoqe, orol nega qurimoqda o'zi?

Keling, bu haqda sizning navoiylik tengdoshingiz Temur Turdiyev fikrlariga bir quloq solaylik-chi:

-Orol qurishining asosiy sabablaridan biri, bu sug'oriladigan yerlarning ko'payishidan

va chuchuk suvni behuda ishlatishimizdan deb bilaman. Masalan 1980-yillari Orol maydoni 66000 km² bo'lgan. Endilikda uning maydoni 33 000 km² ga toraydi. Orol dengizimiz kattaligi jihatidan dunyoda to'rtinchi o'rinda turadi. Uning uzunligi 428 km, suv joyi esa 1000 km³ tashkil etardi. Hozirda suv hajmi 278 km³ ga tushib ketgan. Yurtimizda sug'oriladigan yerlarning ko'pligidan va suvdan noto'g'ri foydalanish oqibatida biz Orol dan ayrilib qolayapmiz. Bilamizki, Orol-Amudaryo va

Sirdaryodan suv ichadi. Men «Ekosan» klubi sardori bo'lganligim uchun ham tabiatga muhabbatim boshqacha. Shuning uchun bu dengizni saqlab qolish haqidagi ko'pgina fikrlarga qiziqishim ortmoqda.

Yaqinda O'zbekistonimizda Orolni saqlab qolishga bag'ishlangan kongress o'tkazildi. Ushbu yig'inda uni saqlab qolishning yana bir usuli haqidagi taklif barchaga ma'qul keldi. Bu dengiz atrofiga quruqlikka chidamli va bug'lanishni kamaytiradigan turli xil o'simliklarni ekishdan iboratdir.

Siz- u bizlar ham Orolni qurishidan saqlashimiz mumkin ekan. Qanday qilib, dersizlar? Suvning 3 qismi yopilmagan jo'mrak va suv tomchilashi sababli isrof bo'lmoqda ekan. Sardor sifatida tejamkorlikni maktabdoshlarimga o'rgatishga harakat qilyapman.

Temur TURDIYEV,
Navoiy shahridagi 1- gimnaziyaning 7-«A» sinf o'quvchisi.
Viloyat «Ekosan» klubi sardori.

Akmal Ikromov tuman suyanchi va tayanchiga aylanishga ulgurdi. Tashkilot a'zolarini Toshkent shahar «Kamalak» bolalar tashkiloti raisi Gulchehra Olimjonova, tuman «Kamolot» Yoshlar Ijtimoiy Harakati raisi Aziz Ergashevlar ayyom bilan qizg'in topganiga to'rt yil bo'lgan «Kamalak» tashkilotida, xususan, uning Akmal Ikromov tumani bo'limida juda ko'plab ibratli ishlar amalga oshirildi. Shu oz fursat ichida tashkilot bolalarning haqiqiy do'stiga,

TUG'ILGAN KUNING MUBORAK!

qutlashdi. So'ngra, tadbirning eng hayajonli damlari boshlandi. Maktab sardorlariga yil nomzodlari topshirildi. «Yilning «Kamolot» sardori» nomzodi 194-maktab «Kamolot» sardori Aziza Ahmadjonovaga, «Yilning matbuot qirolichasi» nomzodi 220-maktab «Kamolot» sardori M u y a s s a r Ilhomovaga, «Yilning mehnatkash sardori»

nomzodi 189-maktab «Kamalak» sardori Mavluda Zagruddinovaga, «Yilning mas'uliyatli sardori» nomzodi 106-maktab «Kamolot» sardori Abdumannop Qambarovga, «Yilning iste'dodli sardori» nomzodi 296-maktab «Kamalak» sardori N a r g i z a

Saydullayevaga, «Yilning tashabbuskor sardori» nomzodi 296-maktab «Kamolot» sardori Barno Faxriddinovaga, «Yilning eng intellektual sardori» nomzodi Orom UOTBBMM «Kamolot» sardori Fazliddin Rahimboboyevga, «Yilning tashkilotchi sardori» nomzodi 14-maktab «Kamolot» sardori Iroda Isoqovalarga nasib etdi. Ularga sertifikat hamda qimmatbaho sovg'alar topshirildi.

Shuningdek, birinchi sinf o'quvchilari «Kamalak» bolalar tashkiloti qasamyodini qabul qilishdi va ularning ko'ksiga Akmal Ikromov tuman «Kamolot» Yoshlar Ijtimoiy Harakati

Qutlov

tomonidan bejiklar qadab qo'yildi. Jajji «Kamalak»chilarni estrada yulduzlaridan Umid Shahobov ham qizg'in tabriklab, o'z qo'shiqlarini armug'on etdi.

Tadbir yakunida tuman «Kamalak» bolalar tashkiloti raisi Umida opa Rahimova so'zga chiqib, bolajonlarning o'qish va ishlarida omadlar tiladi, «Kamolot»ning haqiqiy hamrohi bo'lib qolinglar, deya niyat bildirdi.

O'z navbatida biz - tadbir ishtirokchilari ham Umida opaga o'ta mas'uliyatli ishlarida zafarlar tilab:

Yosh yuraklarning sho'x so'zi bo'lib, O'zbekistonning ovozi bo'lib, Ezgu niyat bilan qadam tashlaylik, Elim deb, yurtim deb yonib yashaylik! degan misralar bilan tadbirimizni yakunladik.

Nargiza SAGDULLAYEVA,
Akmal Ikromov tuman bo'limi «Kamalak» bolalar tashkiloti «Mehr-shafqat» klubi sardori,
Nargiza AKBAR qizi.

Xotira va qadrlash kuni oldidan

BURCHIM ALBAT OQLAYMAN

(Sobit buvam va Oynisa buvijonim
xotiralariga bag'ishlayman.)

Rasmingizga termulib,
Uzoq vaqt o'y suraman.
Samoga boqib siz-la,
Go'yo suhbat quraman.
Hayot bo'lganingizda,
Ko'tarardim boshimda.
Koyisangiz ham mayli,
Tursangiz bas qoshimda.
Porloq xotirangizni,
Yuragimda saqlayman.
Nabiralik burchimni,
Bir kun albat oqlayman.

Mahmudjon AZIMOV,
poytaxtdagi 169 - maktab o'quvchisi.

SHOIRNI XOD ETIB...

Yozganlari ko'ngilga yaqin,
Chaqmoqdayin chaqnagan chaqin.
Uning kabi bo'lar endi kim?
Do'stlar, tanho edi Muhammad.
Kamtar edi, mard edi o'zi,
Yurakdagi dard edi so'zi.
Ko'zgu edi uning qalb ko'zi,
O'zga dunyo edi Muhammad.
Qo'li qadoq dehqonning o'g'li,
Marhamatda edi bir ko'ngli.
Afsus, afsus u erta so'ndi,
Ko'ngli daryo edi Muhammad.
Savob ishning kechi yo'q degan,
Qiyinalganning g'amini yegan,
Mehrini chin yurakdan bergan,
Bir bebaho edi Muhammad.
Uning noyob so'zlari qoldi,
Shogirdlari - izlari qoldi,
Zor-zor yig'lab qizlari qoldi,
O'chmas ziyo edi Muhammad.
Yotgan joyi jannatda bo'lsin,
E voh, qabri nurlarga to'lsin,
Farzandlarin iqboli kulsin,
Ajib shoir edi Muhammad!

Munajat MO'MINOVA,
Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi
295 - maktab o'qituvchisi.

KO'ZLARING MA'YUS
QIZALOQ

Bugun derazadan termulding yo'lga,
Kimnidir kutasan intizor, mushtoq.
Nelar ozor berdi sendayin gulga,
Nechun ko'zlaring ma'yus qizaloq?
Shodon bolalarga qilasan havas,
Ota-onasi-la yurganin ko'rib.
Xo'rsinib, entikib olasan nafas,
Nega o'ynamaysan, do'stingla turib.
Derazadan agar ketsang uzoqqa,
Kimdir seni topmay ketib qolarmi?
Joyingdan jilmaysan aslo bir yoqqa,
So'ngsiz xayollaring orom olarmi?
Lekin tomchiladi ko'zlaringda yosh,
Dumaladi asta o'z yo'lin ochib.
Birdan hayron bo'lib boqadi quyosh,
Yanada qizdirar oltin nur sochib.
Hatto senga yupanch bo'lmadi quyosh,
Umid bilan boqasan deraza tomon.
Kafting bilan artasan ko'zingdagi yosh,
Dumalab oqquncha yuzingga hamon.
O'ksimagin hali yorug' kunlar bor,
Xalqing bor, yurtning bor go'zal chamanzor.
Biz ko'zing yoshlatib qo'ymagaymiz hech,
Sen yetim emassan yo'llaring gulzor.

Gavhar NORINBOYEVA,
Toshkent viloyati, Ohangaron tumanidagi
33- maktabning 8-sinf o'quvchisi.

YURAGINGNING KO'ZGUSIMAN BOLAJONI!

«Rivoyat qilishlaricha, olam yaralib, nurlarga to'lganida ilk chaqaloq dunyo yuzini ko'ribdi. Uning lablaridagi shirin kulgularidan farishtalar paydo bo'lib, yer yuziga tarqalib ketgan ekan. Shundan buyon dunyoda minglab go'daklar tug'ilarkan-u, ularning kulgularidan yaralgan farishtalar ko'kda parvoz qilishar, agar bolalar nohaq xafa bo'lishsa, ularning ko'z yoshlarini ko'rib bittadan farishta nobud bo'larkan.

Qalbigaingan mehr-muruvvat, yuzu ko'ziga muhrlangan Go'zal opa ISMOILOVA ana shunday beg'ubor bolajonlar tarbiyalanayotgan Mirzo Ulug'bek tumani Xalq ta'limi bo'limiga qarashli 493- maktabgacha ta'lim muassasasida 1984 yildan buyon mudiralik qiladilar.

TARBIYACHI TARBIYALANGAN BO'LISHI KERAK

Tarbiyachi ko'p qirrali inson. U har bir bolaning ichki dunyosini ko'zgu kabi ko'rib turishi, mehribon ona, eng yaqin do'st, sirdosh, beminnat ko'makchi bo'lishi lozim. Uning eng go'zal fazilati dili va tili birligidadir. Ba'zan ertalab uyqudan turgan bolalar bog'chaga borishni xohlamay xarxasha qiladilar. Nega? Chunki o'zi qatnaydigan ta'lim maskanida zerikadi. Uning ko'nglini tushunishmaydi. Bolani bog'chaga majburan emas, balki o'zi chopqillab keladigan holatga olib kelish uchun uning dunyosini qalban his qila oladigan tarbiyachi zarur.

Ta'lim maskanimizda Nigora Qosimova, Lola Yo'ldosheva, Yelena Zvereva, Sanobar Jo'rayeva, Mavluda Hamroyeva singari o'z kasbining jonkuyarlari mehnat qilishadi. Bolajonlarimizning maktabgacha ta'lim muassasamiz ostonasiga qadam qo'yishlari bilanoq ko'zlari quvonchdan porlab ketadi. Sababi, kiraverishdagi mo'jizalar maydoni, yashil burchak, turli hayvonlarning timsoli qo'yilib, xuddi tirikdek namoyon bo'lishi, maxsus toshlardan bunyod etilgan tog' ko'rinishi, suv yo'llari, cho'milish havzasi, turli-tuman rasmlil ko'rinishlar ularni xuddi sirli olamdek o'ziga chorlaydi. Bu ko'rinishlarni kunora yangilab turamiz. Hamisha bir xillik bola uchun zerikarli.

«UCHINCHI MING YILLIK BOLASI»

Muassasamizda 240 dan ziyod bola tarbiyalanadi. Ularning ongini har tomonlama shakllantirish birinchi galdagi vazifamiz. «Uchinchi ming yillik bolasi» deb nomlangan dastur eng yaxshi dastur sifatida qabul qilingan edi. Bunda asosan chet el texnologiyasidan foydalanmoqchimiz. Tadqiqot sifatida muassasadagi ikkita guruh 1 mln. so'mlik chet el jihozlari va yana qo'shimcha anjomlar bilan jihozlanadi. Deylik bir bola quruvchilikka, boshqasi hamshiralikka, sotuvchilikka yoki turli xil o'yinchoqlar yasashga qiziqadi. Maxsus tashkil etilgan burchakda u bemalol o'zi istagan narsani qurishi, buzishi va yana qurishi mumkin. Bu uning ongini rivojlantiradi. Demak bola mustaqil ishlay olish qobiliyatiga ham ega bo'la boshlaydi. Ana shunday xonalarda ta'lim-tarbiya berish nafaqat tarbiyachilarimizning ishini yengillashtiradi, balki bolajonlarimizga ham qulaylik keltiradi, deb o'ylayman.

Bog'cham - ovunlar joyim

BOLA VA OLAM

-Maktabgacha ta'lim muassasamizda bolajonlarimiz o'z qo'llari bilan barpo etgan tabiat muzeyi faoliyat ko'rsatadi. Unda O'zbekiston cho'llari, paxtazor, bug'doyzor, dala shiyponi va poliz ekinlari, botqoqlik, akvarium, yaylovlar aks ettirilgan. «Qizil kitob»ga kiritilgan hayvonlarning nomlarini ham bolajonlar mustaqil aytishadi. Bundan tashqari, ingliz tilini mukammal o'rganishlari uchun alohida lingafon, yo'l harakati qoidalarini o'rganish xonalari mavjud. Tennis, voleybol, futbol to'garaklari ish olib bormoqda. Ba'zi bolalarda uchraydigan oyoq yassiligi kasalligini to'g'rilovchi moslamalar yasatib, har bir guruhga foydalanish uchun topshirganmiz.

YANGILIK YAXSHILIKDIR

Erta tongdan maskanimizga otlar ekanman, bugun bolajonlarim uchun nima yangilik yaratsam ekan, deya xayol suraman. Hamisha tarbiyalanuvchilarning orzu-istaklarini his qilishga intilaman. Ko'plab chet ellarda sayohatda bo'lganim bois ta'lim muassasamiz uchun u yerdan hamisha turli-tuman gul ko'chatlari va urug'larini olib kelaman. Bolajonlarning hayoti bilan qiziqaman. Yaqinda Turkiyada bo'lib qaytdim. U yerda barcha bog'chalar xususiy ekan. Qayerda bo'lmayin, o'zbekona tarbiya, urf-odatlarimizning, boshqa millatlarnikidan farqini his qilaman va bundan faxrlanib qo'yaman.

Jamila ERDONOVA yozib oldi.

DO'STLIK

Qarg'a bilan mushuk do'st bo'lishibdi. O'rmondagi bir daraxtning tagida har kuni suhbatlashib o'tirisharkan. Shunday kunlarning birida bir qoplon ular tomon kelayotganini ko'rib qolishibdi. Qarg'a pir-r etib uchib, daraxtning eng tepasiga chiqib olibdi. Mushuk esa tirmashib, daraxtning pastroq joyiga arang chiqib olibdi. Mushuk qarg'aga: «Do'stim, halokat yoqasida turibman, meni qutqar»,- debdi. Shunda qarg'a yaqin orada qo'ylarini boqib yurgan cho'ponlar tomon uchibdi va bir cho'ponning boshiga qanoti bilan uribdi.

Ular qarg'ani tutish uchun uning orqasidan yugurishibdi. Qarg'a ucha-ucha cho'ponlar bilan ularning itlarini o'sha daraxtning yoniga boshlab kelibdi. Itlar qoplonni ko'ra solib, birdan unga tashlanishibdi. Qoplon jon holatda qochib ketibdi. Shunday qilib, qarg'a do'sti mushukni qoplonning changalidan qutqarib qolibdi.

JONAJON MAKTABIM

Men Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli tumanidagi 3-o'rta maktabning 6-«B» sinfida o'qiyman. Maktabimizda shart-sharoitlar juda yaxshi. Biri-biridan mehribon va bilimdon ustozlar bizga bilim berishadi. O'quvchilar darsdan bo'sh vaqtlarida to'garaklarga borishadi. Sinf rahbarimiz Nodila opa Shamshetova bilan biz o'quvchilar maktabda bo'ladigan tashkiliy ishlarda faol qatnashib turamiz. Sinfimiz bilan sevimli gazetamiz «Tong yulduzi»ga obuna bo'lganmiz. Undagi turli-tuman maqolalarni qiziqib o'qiyman. Men sizlarga o'zim yozgan ertakni havola qilayapman. Ertagim sizlarga ma'qul bo'ladi, degan umiddaman.

Barno NURIMOVA.

KITOBNI QUTQARING

Bor ekan-da, yo'q ekan, och ekan-da, to'q ekan. Yaqin o'tgan zamonda, Surxon degan tomonda, bir opa-singil yashagan ekan. Birining ismi Xushro'y bo'lib, u kitoblarni yirtmaydigan, dono, aqlli ekan. Ikkinchisi esa opasining mutlaqo aksi, o'jar, quloqsiz, kitoblarni yirtib, huzur qiluvchi Xurshida ekan. Qizlarim negadir kutubxonadagi kitoblar juda ham kamayib ketyapti. Kitoblarni yirtmangda, axir, debdi bir kun onasi.

Kitoblarni avaylab tutadigan qiz bo'lib uygonibdi... Chunki u yomon tush ko'rgandi-da. Tushida o'zi yirtgan kitoblar uni qorong'u o'raga itarib yuborishibdi, chizgan chiziq-lari dahshatli mahluqqa aylanib, uni rosa quvlashibdi. Shu-shu Xurshida kitoblariga mehrl bo'lib qolibdi. Rostdan ham kitobdan yaxshi do'st bormi olamda?!
Nurjamol PAYG'AMOVA.

O'zimiz ertal yozamiz

BIZNING TO'GARAK

Salom mening sevimli gazetam «Tong yulduzi»! Men senga I-Bolalar va o'smirlar ijod uyida tashkil etilgan «Yosh muxbirlar» to'garagimiz haqida yozmoqchiman. Ushbu maskanda tikuvchilik, pazandachilik, musiqa va raqs, zardo'zlik, to'quvchilik, qo'g'irchoq teatri, kashtachilik kabi to'garaklar mavjud bo'lib, ular hamisha bolalar bilan gavjum. Bizning «Yosh muxbirlar» to'garagimizning 12 nafar a'zosi bo'lib, to'garakka Fotima O'rinboeva yetakchilik qiladilar. Bizning shiorimiz: «Orzularim bir olam mening». To'garakda nutqimizni rivojlantirib, adabiyot so'z san'ati ekanligini chuqurroq o'rganib shu bilan birga suxandon bo'lish sirlarini o'rganamiz. Muxbir-xabarchi demakdir. Shu sababli biz ham xalqimizni dunyo yangiliklaridan xabardor qilish niyatidamiz.

«Tong yulduzi»ga maktublar

Sirdoshim «Tong yulduzi»! Sening har bir soningni katta qiziqish bilan o'qiyman. Sahifalaringdagi qator davomiy hikoyalar, g'aroyib voqea-hodisalar, turli topishmoq va boshqotirmalar, rang - barang she'rlarni o'qib zavqlanaman. Bugun men ham senga mehr va ahillik to'g'risidagi maqolamni yuboryapman. Bizning Telov qishlog'i aholisi bir-

MEHR BOR JOYDA AHILLIK BOR

biriga juda mehribon. Hamisha keksalar va bemor kishilar holidan xabar olishga intilishadi. Biz 7- sinf o'quvchilari ham yaqinda qishlog'imizning keksa va yolg'iz otaxoni xonadonlariga tashrif buyurib, ularning yumushlariga ko'maklashdik. Nuroni otaxon barchamizga qayta-qayta minnatdorchilik bildirdilar. Ularning duolarini olib qaytar ekanmiz, beixtiyor xayolimdan mehr - mehrni uyg'otadi degan hikmatli iboralar o'tdi.

Shohidabonu JO'RAYEVA,

Toshkent viloyati, Ohangaron tumanidagi

Bahodir Sodiqov nomli 38-o'rta maktabning 7-«A» sinf o'quvchisi.

KAPALAK

Kapalakni qaranglar,
Guldan-gulga ko'chadi.
Sirdosh dugonalardek,
Go'yo gulni quchadi.

Qani endi u bilan,
Birgalashib o'ynasam,
Xayiqmasa u mendan,
Sirdosh bo'lib quynasam.

Mavluda UBAYDULLAYEVA,
Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi
311 - maktabning 4 - sinf o'quvchisi.

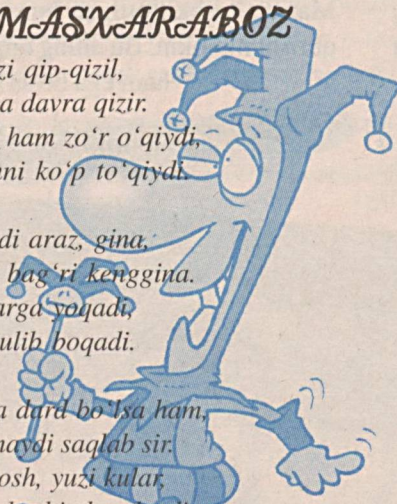
MASXARABOZ

Ikki yuzi qip-qizil,
Kuldirsa davra qizir.
She'rni ham zo'r o'qiydi,
Yolg'onni ko'p to'qiydi.

Qilmaydi araz, gina,
Chunki bag'ri kenggina.
Odamlarga yoqadi,
Ko'zi kulib boqadi.

Qalbida dard bo'lsa ham,
Sezdirmaydi saqlab sir.
Ko'zi yosh, yuzi kulak,
Chunki kasbi shundaydir.

Dostonbek TURSUNOV,
Andijon viloyati, Baliqchi tumanidagi
14 - maktabning 7 - «B» sinf o'quvchisi.

ONA

Mo'tabar onalar hammadan aziz,
Onadek inson yo'q, iqrorman ming bor.
Olloh ham jannatni to'shamas bejiz,
Onalar oyog'i ostiga ming bor.

Shundayin zotlar bor ular ona deb,
Tiliga olmaydi hattoki bir bor.
Ba'zilar yuribdi bosh egib, g'am yeb,
Har narsasi bisyor, lek onaga zor.

Tiriklik paytida olmaydi yodga,
Shunda ham zang qo'nmas ona sabriga.
Kun kelib onasi olamdan o'tsa,
Bosh urib yig'laydi uning qabriga.

Ko'ksiga bosh qo'ying, yumingiz ko'zni,
Dunyoning g'amlarin unutib bir bor.
Ayamang ulardan ming shirin so'zni,
Axir onadek zot yana qayda bor?

Onaga kerakmas kumushu gavhar,
Ular-chun boyluk yo'q farzanddan o'zga.
Ganj ila bunchalar bo'lmaydi shodon,
Yosharib yashaydi bir og'iz so'zga.

Jonibek UMAROV,
TIMU qoshidagi Yunusobod akademik litseyining
3-«G» guruh talabasi.

QO'G'IRCHOQ O'YNAYDIGAN ASLIDDIN

Ukamning tili shirin

Asliddin ismli jajjigina, har narsaga qiziquvchan ukamning ajoyib bir odati bor: o'g'il bola bo'la turib, qo'g'irchoqlarni juda yaxshi ko'radi. O'z xonasiga hech kimni yo'latmaydi, o'yinchoqlarini ehtiyotlab o'ynaydi.

Bir kuni ukam ko'chadan qo'li, sochi, ko'ylagi ham yo'q bir qo'g'irchoq topib olibdi. Unga juda achinganidan hatto ko'zlariga yosh oldi. So'ngra, oyimdan ko'ylak tikib berishlarini iltimos qildi. Singlim Parizodning yoniga borib, opajon, qo'g'irchoq'ingizning bitta qo'lidan berib turing, deb so'radi. Parizod ham yo'q demadi. Qarabsizki, tashlandiq qo'g'irchoq sochlari taralgan, chiroyli ko'ylak kiygan oydekkin qizaloqqa aylandi-qoldi. Asliddin juda xursand bo'lib ketdi. Lekin xursandchiligi uzoqqa cho'zilmadi. Birozdan so'ng singlim Parizod qo'g'irchoq'ining qo'lini qaytarib oldi...

Yulduza TURDIYEVA,
Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi 14 - maktabning 4 - «A» sinf o'quvchisi.

Vatan haqida juda ko'p va xo'p yozishgan. Shunday bo'lsa-da, uning qaynoq bag'ri, harorati, qaynar buloq misoli mehri haqida yana va yana yozgimiz kelaveradi. Yozganimiz sari, yangi-yangi ochilmagan qirralarini «kashf qilgan»dek bo'laveramiz.

Quyida ona Vatan madhini qalamga olib, uni tarannum etishga intilgan tengdoshlaringiz ijodi bilan tanishasiz.

SHO'ROXONNI SOG'INDIM...

Sarlavhani o'qib, ajablanayotgandirsiz, Sho'roxoni nima ekan, deb? Bu mening kindik qonim to'kilgan qishlog'imning nomi. Garchi hozir bir tomoni tog' bilan, ikkinchi tomoni kattagina ko'l bilan o'ralgan so'lim Ellikqal'a tumanida yashayotgan bo'lsak-da, bolaligim o'tgan qishlog'imni qo'msayveraman. U yerda yashaydigan buvijonim, buvajonim, ustozim Ro'zigul opani sog'inaman...

Yodimda bor, ta'til kunlari dadam bizni uyimiz yaqinidagi kattagina anhora cho'milishga olib borardilar. Singlim Matlubaxon ikkimiz dalada mol boqardik va qishlog'imiz manzarasini, yam-yashil adirlarini, zilol suvlarini, bepoyon yalangliklarini zavqlanib tomosha qilardik. Uning har qarichi aziz va qadrli edi biz uchun. Hozir esa...

Istardimki, hech kimning ota-onasi ajrashmasin. Jabrini farzandlar tortishar ekan.

Hozir yashayotgan joyimizning yerlari sho'r bo'lgani uchun dehqonchilik yaxshi bo'lmaydi. Ichimlik suvini ham bir chaqirim naridan tashib kelamiz. Qisqasi, Sho'roxonimizga hecham o'xshamaydi.

Avvallari ona Vatan mehri, sog'inchi haqidagi gaplarni quruq, havoyi gaplar deb o'ylardim. Endi esa bu gaplar yurakning tub-tubidan otilib chiqishini anglab yetdim.

Malohat YO'LDOSHEVA,

Qoraqalpog'iston Respublikasi, Ellikqal'a tumanidagi
32 - son umum-ta'lim maktabining
7 - «V» sinf o'quvchisi.

ONA YURT

Vatan jonimda noming,
Bunchalar totli noning?
Bo'lay sening qurboning,
Ona yurt! Ona yurt!

Shoirlaring ko'p, bisyor,
Senga deb bitar alyor,
Noming dillarda takror,
Ona yurt! Ona yurt!

Kelajaging buyukdir,
Farzandlaring suyukdir,
Ko'rolmaslar kuyukdir,
Ona yurt! Ona yurt!

Asqar ESHMURODOV,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Qo'ng'iro't tumanidagi 14 - maktabning
7 - «A» sinf o'quvchisi.

SEN QUYOSHGA O'XSHAYSAN

Har bir inson dunyoga kelarkan, eng avvalo kindik qoni to'kilgan go'shasining musaffo navosidan nafas oladi. Shu bilan birga uning iliq taftini, haroratini diliga jo qiladi. Keyinchalik ana shu go'sha uning Vatani ekanligini anglab yetadi va bu harorat qalbida, shuurida mehr bo'lib shakllana boraveradi.

Men ham ona Vatanimni jondan ortiq ko'raman. Uni quyoshga o'xshataman. Chunki uning tafti qalbimni ilitadi va hech qanday izg'irin sovuta olmaydi.

Gulziyo JUMANOVA,
Andijon viloyati, Ulug'nor tumanidagi
16 - litsey maktabning 10 - sinf o'quvchisi.

MEHRING TUMOR BO'YINIMDA

Ozod vatan, hur vatan,
Ziyodir mehning vatan.
Dilingda ne gaplar bor,
Ne orzuig bor, Vatan?
Tinchlik bo'lsa ona yer,
Gurkirab yashnar har on.
Qalbinga quyilar she'r,
Gulga burkansa jahon.
Mehring tumor bo'ynimda,
Mustaqillik yashnatsin!
Ozod vatan qo'ynida,
Hamma baxtli yashasin!

Fotima RAVSHANOVA,
Toshkent viloyati, Chirchiq shahridagi
2 - o'rta maktabning 4 - sinf o'quvchisi.

VATAN BU...

Vatan bu-sadoqat, vafoning uyi,
Vatan bu-shavqatu mehning uyi.
Vatan bu-xilqatlar ichra eng zo'ri,
Vatan bu-barchamiz qalbimiz qo'ri.
Undagi har ne'mat, har bir xo'plam suv,
Jismingga singigan eng ulug' tuyg'u.
Tasavvur olamin yoritgay nurday,
Biz uchun qimmatli bebaho durday.
Bag'rida yashashim baxtimdir mening,
Bu qaro ko'zimdek asragum seni.
Men seni bermayman yovlarga aslo,
O'zingsan Vatanim men uchun daho.

Nigora DADAJONOVA,
Andijon viloyati, Baliqchi tumanidagi
14 - maktabning 9 - «V» sinf o'quvchisi.

«Vatan ichra mo'jaz Vatanim» tanloviga

QASHQADARYO

Bexisht misol tarovvatli o'lkanan,
Baxshilaring tilidagi g'azalsan.
Kishilaring mehmondo'st, sahovatli,
Qashqadaryo, sen naqadar go'zalsan!

Alpomishlar, Barchinoylar izi bor,
Tinchliging hamisha bo'lsin barqaror.
Qadring bilmaganlar topsinlar ozor,
Qashqadaryo, qadimiy va go'zalsan!

Farzandlaring dono, zukko, farzona,
Mehr bilan qoshing uzra parvona,
Rasm-rusm, urf-odat sharqona,
Qashqadaryo, qadimiy va go'zalsan!

Chiroy ochib kundan kun yashna o'lkanan,
Yurtim aro sendek diyor juda kam,
Shodon yursin eling ko'rmay sira g'am,
Qashqadaryo, ona shahrim go'zalsan!

Nigora TOG'AYEVA,
Qashqadaryo viloyati, Dehqonobod tumanidagi
O'zbekiston nomli maktabning
8 - «A» sinf o'quvchisi.

MUNIS KO'ZIM QAROG'I

Vatan munis ko'zim, qarog'im,
Qalbindagi yorug' chirog'im.
Ezgulikka ko'priksan o'zing,
Azizliging mening ardog'im.
Olis ketsam, qalbing bezovta,
Yo'llaringga tikasan ko'zing.
Beshikdanoq muqaddas bo'lgan,
Mening tengsiz ne'matim o'zing.
Vatan, zarra tuprog'ing aziz,
Yuksakdarsan, toleying baland.
Ilk ash'orim senga atalgan,
Senga yurak sog'inchim payvand.

Feruza QULMIRZAYEVA,
Qashqadaryo viloyati,
G'uzor tumanidagi 10 - o'rta maktabning
9 - sinf o'quvchisi.

VATANGA QASIDA

«Vatan!» Noming bunchalar jarangdor, so'zlarning eng a'losi. Seni bejiz onalarga qiyoslashmaydi. Onalarni ham qanchalar ulug'lasak, e'zozlasak, shuncha kamlik qiladi. Xuddi ulardek sening oldingdagi qarzlrimizni ham hech vaqt uzolmaymiz. Shunday bo'lsa-da, sen ham onalardek bizdan hech narsa ta'ma qilmaysan. Aksincha, nozu ne'matlaring, duru gavharlaring bilan siylaysan, boshimizni silaysan. Har qancha sho'xliklar, erkaliklar qilmaylik, barini ko'tarasan. Bilib-bilmay xato qilsak, hatto senga xiyonat qilsak ham bag'rikenglik bilan kechiraverasan...
Shuning uchun ham biz uchun aziz va ardoqlisan,
VATAN!

Zuhraxon BOQIJONOVA,
Farg'ona viloyati, Qo'qon shahridagi
19 - o'rta ta'lim maktabning 9 - sinf o'quvchisi.

ONA QISHLOG'IM MENING

Bizning go'zal va maftunkor Kuymozor qishlog'imiz ikki qirning orasida joylashgan. Uning qoq o'rtasidan kesib o'tgan Kosonsoy soyi oltin kamar misoli ko'rkiga ko'rk qo'shib turadi. Qir yonbag'ridagi bog'u rog'lar ko'rgan ko'zni quvnatadi. Qishlog'imiz hayoti osuda, odamlari bir-biriga mehribon, mehnatkash, yigitlari ko'rkam, qizlari barno...

Ana shu ajib go'sha Vatan ichra mo'jaz Vatanim mening!

Mohira MUNAVVAROVA,
Namangan viloyati, To'raqo'rg'on tumanidagi
39 - o'rta maktabning 8 - «A» sinf o'quvchisi.

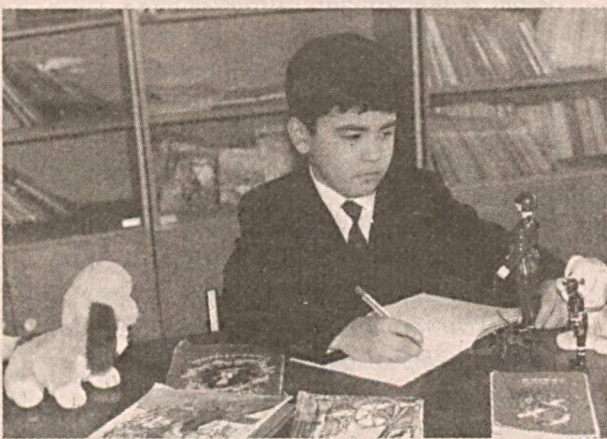
ERTAKLARNING SEHRLI OLAMI

Bolalar, hammangiz ertak tinglashni juda yaxshi ko'rasiz-a? O'zbek xalq ertaklari bilan bir qatorda chet el yozuvchilari ertaklarini ham sevib o'qiysiz. Ana shunday yozuvchilardan biri Xans Kristian Andersenning yaqinda 200 yilligi nishonlandi. Uni «Qor malikasi», «Dyumchaxon» «Yovvoyi oqqushlar», «Irkit o'rdak bolasi», «Suv parisi» kabi ertaklariga ishlangan multfilmlar orqali juda yaxshi taniysiz. Poytaxtimizdagi 311- boshlang'ich ta'lim gimnaziya maktabining o'quvchilari mashhur yozuvchining bir qancha ertaklari haqida bahs yuritishgan. Quyida tengdoshlaringiz yozuvchi haqidagi fikrlarini va ertaklarga ishlangan rasmlari bilan tanishasiz:

Ma'ruf HASANOV, 3-«Yo» sinf o'quvchisi: - Xans Kristian Andersen 1805 yilda Daniyaning Odens shahrida tug'ilgan. Uning otasi etikdo'z, onasi esa kir yuvuvchi bo'lgan. U dastlab kambag'allar o'qiydigan maktabga borgan. U ertak eshitishni juda yaxshi ko'rgan va keyinchalik teatrqa qiziqib qolgan. Teatr uchun pyesalar yozib, dekoratsiyalar tayyorlagan. U yoshligida qiyinchilik bilan o'sgani

Murod XONTO'RAYEV: - Butun borliq uyquga ketganida men qo'limga Xans Kristian Andersenning «Ertaklar» kitobini olaman va ertaklarning sehrliligi olamiga sho'ng'ib ketaman.

Unda tasvirlangan uyqudagi o'rmonlar, gul yaproqlari suzib yurgan moviy dengiz, pushti rang bulutlar ko'z oldimdan o'tadi. Bu olamda mening sevimli qahramonlarim yashaydi: Dengiz bo'yidagi o'rmonda yashovchi bulbul, ozodlikda ko'kka

Ahror AHMEDOV,
4-«A» sinf o'quvchisi.

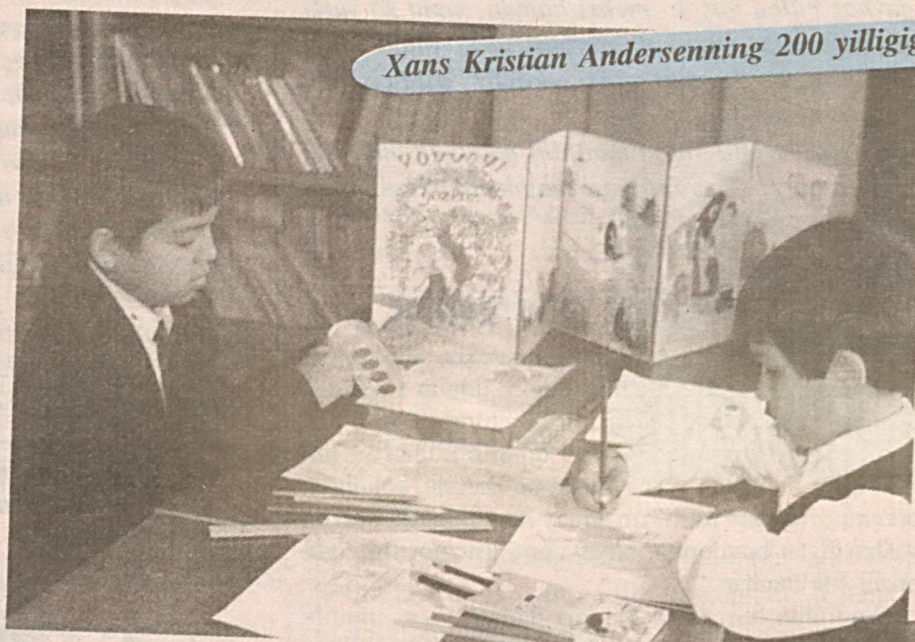
uchun dastlab «Irkit o'rdakcha» ertagini yozadi. Menga uning «Ona», «Bulbul», «Qahrli Knyaz», «Tumor», «Gugurt sotuvchi qiz» kabi

parvoz qilmoq niyatida, o'rdakning inidan qochib ketgan irkit o'rdakcha, ukasini qutqarish maqsadida sovuq o'lkalarga sayohat qilgan jasur qiz Gerda, kapalak singari kichkinagina Dyumchaxon, har qanday qiyinchiliklarni o'zining mohir qo'llari va dilining pokligi bilan yengib o'tadigan Eliza... Bularning barchasi meni o'zga bir olamga yetaklab kiradi. Bu ertaklarda doim insonning toza qalbi hamma qiyinchiliklarni yengib o'tgan. Uning ertaklari orqali men hayotda faqat o'zi uchun emas, balki boshqalarga yaxshilik va quvonch keltirib, qo'lidan kelgancha barchaga yordam berib kelgan odamlar eng baxtli odamlar ekanligini tushundim. Bu ertaklarni o'qigan o'quvchi dono

ertaklari juda yoqadi.

Ba'zan undagi qahramonlarga taqlid ham qilib turaman. Menimcha bu ertaklarni dunyodagi millionlab bolalar ham yoqtirishsa kerak. Men tengdoshlarimga Xans Kristian Andersen yozgan ertaklarni o'qishlarini tavsiya qilardim.

Xans Kristian Andersenning 200 yilligiga

va mehr-oqibatli bo'lib qolishiga ishonaman. Endi biz ukalarimiz, singillarimizga bu noyob durdonalarni tuhfa qilishimiz, ularga ham mana shu ertak qahramonlari kabi dovyurak va qo'rqmas, sof yurakli bo'lishlarini uqtirishimiz kerak.

balki ichki olami qandayligi ham batafsil yoritilgan. Shuning uchun ham uning ertaklari o'lmas, abadiydir.

- Sardor SHARAPOV: - Menga yaqinda X.K.Andersenning ertaklar kitobini sovg'a qilishdi. Bu kitobda rasmlar ham ko'p ekan. Men ularni o'qir ekanman, ko'z oldimda biznikidan juda boshqacha bo'lgan rus dehqonlarining

uyllari, tosh yo'laklar, qadimgi shaharlar, dehqoncha kiyingan qiz va o'g'il bolalar keldi. Ularning bir zumgina hayotiga kirib qolgandek sezdim o'zimni. Andersen juda mehribon va toza yurakli odam bo'lgan. «Irkit o'rdak bolasi» ertagida u o'zining hayoti haqida yozgan. U ham oddiy etikdo'z oilasidan chiqib, keyinchalik butun dunyo tanigan va hurmat qilgan ertakchiga aylangan. Andersenning ertaklari hamma uchun yozilgan. Uni hatto kattalar ham qiziqib o'qishadi.

Naima TO'RAYEVA,
3-«G» sinf o'quvchisi:

- Yaqinda kitob javonimda yashil muqovali kitobni ko'rib qoldim. Uni olib qaragam, Andersenning ertaklari ekan. Uni boshlanish qismini o'qib ko'rdim-u, keyin qo'limdan sira qo'ygim kelmadi. Chunki undagi barcha ertaklar kishini o'ziga jalb qilib, sehrlab qo'yar ekan. Ertaklarda har xil ko'z ko'rib, quloq eshitmagan voqealar ro'y beradi: Bir ertakda sandiqlar uchsa, ikkinchisida ko'cha fonuslari bir-birlari bilan suhbatlashishadi, yana boshqasida dengiz tubida nozik - nihol suv parilari yashaydi. Andersenning ertaklarida odamning nafaqat tashqi dunyosi,

Mirzohid NURMANOV,
3-«E» sinf o'quvchisi.

Tengdoshingiz Zafar Karimov - 1995 yilda tug'ilgan. Oilada ikkinchi farzand bo'lib, opasi Sevara va ukasi Ziyovuddinlarni juda ham yaxshi ko'radi. Hozirda u poytaxtdagi 17-lingvistik maktabning 3-sinf o'quvchisi. Yosh bo'lishiga qaramay, fikrlari teran. Zafar «Tong yulduzi» gazetasining ashaddiy muxlislaridan biri ekan. Uning gazeta sahifalaridagi xat va maqolalarni qoldirmay o'qishini suhbat chog'ida bilib oldik:

gazetalar bizda yo'q. Bo'lganida ularni ham qoldirmay o'qigan bo'lardim.

-Maktabdan qaytayotganimga ko'plab gazetalar sotib olaman. Bular orasida «Bilag'on» va «Tong yulduzi» gazetalariga menga yoqadi. Chunki turli boshqotirmalar, qiziqarli hikoyalar meni o'ziga tortadi.

-Maktabdan qaytayotgan boshlang'ich sinf o'quvchilarini ko'p ko'rganmiz. Ayrimlari dars tugashi bilan stadiona

chopishsa, ayrimlari uyga qaytayotgan sinfdosh qizlarning sochlaridan, sumkalaridan tortqilib, ularni uylariga «kuzatib» qo'yishadi. Lekin maktabdan chiqib, gazeta sotib oladiganlarini esa haligacha uchratmaganman.

-Balki so'zlarimga ishonmayotgandirsiz. Ammo oyijonim va adamlar gazeta va kitob sotib olishimizga alohida pul berishadi. Keyin gazetalarimizni ko'zdan kechirishadi. Ularga men o'qiyotgan kitoblarni doim ma'qul bo'ladi.

-Demak, kitobga mehrni adangiz va oyingiz uyg'otganlar, shundaymi?

-Ota-onam bizni ko'chada o'ynashimizga ham qarshilik qilmaydilar. Lekin har kuni o'qigan narsalarimizni so'rab, keyin ko'chada o'ynashimizga ruxsat berishadi.

-Kitoblarni faqat o'zbek tilida mutolaa qilaysizmi?

-Yo'q, maktabda ingliz tili, rus tilini o'rganyapman. Ingliz va rus tillarida nashr etilgan kichik-kichik ertak kitoblarni ham sotib olganman. Bolalar uchun rus tilida gazetalar topish oson, ammo ingliz tilida har hafta bosiladigan

-Zafar hali juda kichkina ekansiz. Shuncha ko'p o'qiganingiz nima uchun kerak? Boshqa do'stlaringiz kabi yoshligingizda o'ynab qolmaysizmi?

-To'g'ri, meni ham do'stlarim kabi

«KATTA» BOLA

o'ynagim keladi. Lekin ustozim Nafisa Lutfullayeva: «Siz hali yoshsiz. Xotirangiz kuchli. Hozir ko'p kitob o'qisangiz, o'qiganlaringiz miyangizda toshga o'yib yozilgani kabi muhrlanadi», deb aytganlar.

-Unda yodlab olishning o'zi kifoya ekan-da?

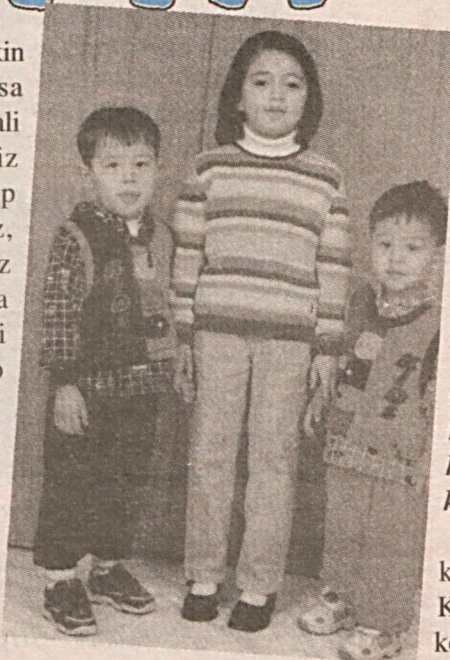
-Yo'q, o'qish boshqa, uqib olish boshqa. O'qigan kitoblarni ma'nosini tushunib yetishga harakat qilaman. Tushunmasam, kattalardan tushuntirib berishlarini so'rayman.

-O'qigan kitoblaringizdan nima olasiz?

-Kelajak hayotim uchun andoza olaman.

-Bu gaplarni sizga yodlatib qo'yishganmi? Axir endigina 3-sinf o'quvchisi bo'lsangiz...

-Savolingizga qarab javob beryapman-ku!

-Kelajak hayot uchun andoza olish, menimcha kattalarning so'zlari. Yoki doim kattalar davrasida bo'lasizmi?

-Adamlar doim kattalarning savollariga o'ylab, to'liq javob bergin, deydi. Shuning uchun savolingizga qarab javob beraman. Kattalar davrasida uncha ko'p bo'lmayman. O'zimning do'stlarim ko'p: Alijon, Temur, Abdulloh, Shoxruhlar bilan mazza qilib suhbatlashaman, o'ynayman.

-A'lochimisiz?

-Shunday desa ham bo'ladi.

-Nima uchun «desa ham bo'ladi»?

-Chunki mendan a'lochilar ham bor. Nigina va Shahlolar judayam

-Tayyorga ayyor bo'lishni yoqtirmayman. Oson ishdan doim uzoqda yuraman.

-Qanday insonlarga havas qilaysiz? Oynayi jahon orqali namoyish qilinadigan siyosiy ko'rsatuvlarni ko'rgan keladi. Bunday ko'rsatuvlarga uncha tushunmasam ham, siyosiy gaplarni yaxshi gapiradigan Karimovga havas qilaman.

-Ya'ni, Prezidentga, shundaymi?

-Ha, men ham bir kun kelib prezident bo'lsam, albatta oynayi jahon orqali aqlli gaplar aytaman.

-Ota-onangiz sizni juda yaxshi ko'rishsa kerak?

-Bilmadim. Oyimlarning boshlari o'rigani uchun hech ham to'polon qilmayman. Agar ukam to'polon qiladigan bo'lsa, uni boshqa narsa bilan chalg'itishga harakat qilaman.

-O'zingiz-chi, oyingiz va adangizni yaxshi ko'rasizmi?

-Albatta. Buvijonimni ham yaxshi ko'raman. Dam olish kunlari ular bilan «Bobur» istirohat bog'iga borib, dam olishni undan ham yaxshi ko'raman.

-Tug'ilgan kuningizda nima sovg'a qilishlarini istardingiz?

-«Aka-uka Grimm ertaklari»ni. Chunki bunday ertak kitoblar mening jonu dilim.

-Men bo'lsam sizning yoshingizdagi o'g'il bolalar uchun eng yaxshi sovg'a velosiped yoki mashina deb o'ylabman.

-Rostakam mashinami?

-Siz qanaqasini xohlardingiz?

-Rostakamini o'zim mehnat qilib olaman. O'yinchoq mashinalarni esa o'ynamayman.

-Nima uchun o'ynamaysiz?

-Chunki men katta bolaman.

a'lochi qizlar.

-Demak, ular bilan ham do'st ekansiz-da.

-Yo'q.

-Nima uchun?

-Qizlar bilan do'st bo'lmayman.

-Darsga tayyorlanmay kelsangiz, ko'chirishmasa kerak-da?

-O'zim ko'chirmayman. Ko'chirishni yomon ko'raman. Har bir odam o'z miyasi bilan ish qilishi

kerak, deb o'ylayman.

-Menimcha, har bir o'quvchi maktab davrida hech bo'lmasa bir marta ko'chirsa kerak?

Biz Zafar bilan suhbatlashar ekanmiz, unga faqatgina bir tilakni tilab qolamiz: «Katta bola»ning katta orzulari albatta ushalsin. Kelajakda Zafar iste'dodli, kelajagimizning munosib vorisi bo'lib yetishishiga ishonchimiz komil.

Suhbatdosh:
Gulyuz BAHODIR qizi.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.)

XVIII

Tug'ilgan o'sgan joyim.
Sog'inchi o'rtar meni.
Sho'xlikda kechgan joyim,
Sog'inchi o'rtar meni.
Tepalikdan qarayman,
O, ko'nglim g'ashlanadi.
Milcharli uy o't bo'lib,
Ko'zimga tashlanadi.
Axir biz uyimizga
Qachon ko'chib ketamiz?
Boqimanda bo'lishni
Qachon biz tark etamiz?
Onam bilan men ko'proq
Shu haqda gaplashaman.
Savol tashlab kechqurun,
Ichki sir dardlashaman.
Aytilgan bo'lsa kerak

Bizga ancha kechikib.
Boshimiz osmon bo'ldi
Xushxabarni eshitib.
Otam qamoq muddatin
Bitiribdi, qaytibdi.
Bolalarim ko'rishga
Kelmadi, deb aytibdi.
Otamizdan, to'g'risi
Ko'nglimiz ham to'q emas.
Bizni tashlab ketgan deb,
Ginamiz ham yo'q emas.
Balki uni ko'rishga
Shoshilmadik jo'rttaga.
Ko'rishni kechiktirdik,
Boramiz deb ertaga.
Kap-katta odam, axir,
Bizni ko'rib yig'ladi.

Eh, bechora otamiz
Yuragimiz tig'ladi.
...
Ana endi bizlar ham
O'tdik g'idi-bidiga.
Uyimizga ketishning
Tushdik taraddudiga.
Shukronamiz cheksizdir,
Shukronamiz boisi:
Kimni uch yil asrabdi
G'amxo'r bo'lib doyisi?!

Biz ham bo'lak oila,
Juda sozu, juda soz!
Endi mening ustimda
Ko'p bo'lmaydi xo'jayin.
Buyruqni xush ko'rmayman
Behuda va betayin.
O'z orzu, maqsadim bor,
Erkinlik kerak menga.
O'qishdan muhimi yo'q,
Boshqasi ermak menga.
Ilk qadam qo'ymoqdaman
Sakkizinchi sinfga.
Shu deng, qal'a maktabi,
Sig'mas ta'rif, tavsifga.
Tumandagi yagona
O'rta ta'lim maskani.
Og'ishga chorlaydi

Razzoq IBROHIM

O'qimoqqa hammani.
Xullas, bugun quvonib,
Bir dunyomiz, bir dunyo.
Aqlimiz kirib qolgan,
Serma'nomiz, serma'no.
Momomiz aytganidek,
Ahillik - bu qut bo'lar.
Ahil ishlab yashasak,
Ro'zg'orimiz but bo'lar.
Otamiz yonimizga
Qaytar, sezib turibmiz.
Ichidan ayb-ma'zur
Aytar, sezib turibmiz.
Endi bizning fikrimiz,
O'yimiz ham mustaqil.
Hayot o'z qo'limizda,
Yo'limiz ham mustaqil.

(TAMOM.)

Yomg'ir tingach,
Chiqar kamalak.
Ajab manzara,
Ranglari bo'lak.
Yetti xil rangda,
Tortilgan kamon.
Bolalar quvvar,
Ko'rgani zamon.
Tabiat sening,
Sirlaring bisyor.
O'qish, o'rganish,
Bizlarga shior.

Shirin INOMZODA,
Bektemir tumanidagi
ktabning 5- «B» sinf o'quvchisi.

Tengdoshlaring ijodi

OQ QUSHLAR

Parvozga shay oqqushlar,
Falakka mushtoq qushlar.
Bolalaring sen bilan,
Ko'kraklari tog' qushlar.

Tinchlik hukmron yurtning,
Osmoni sof-musaffo.
Giryon uching qushlarim,
Lol qolsin yeru samo.

Bag'ri butun bolalar,
Baxti butun bolalar.
O'zing kabi beg'ubor,
Ahd butun bolalar.

Maftuna ESHONQULOVA,
Toshkent shahar,
Yakkasaroy tumanidagi
26-maktabning 4-«V» sinf o'quvchisi.

Olqishlaydi ortingdan,
Shodlik ulash ularga.
Baxt olib kir,tor ko'cha,
Har xonadon, uylarga.

Parvozga shay oqqushlar,
Samoga mushtoq qushlar.

She'rda - dilning surati bor deyishadi.
Aslida beg'ubor dunyosi bilan bolalikning o'zi mukammal she'rdir.

Yahyobekning she'rlarini qo'limga oldim-u, ko'nglimga bahor shabbodasi ufirgandek bo'ldi. Uning she'rlarida onatibiatning uyg'oq nafasi bor. Yahyobek dunyoning suratini chizishni boshlagan kichik musavvirga o'xshaydi. U hali yosh. Ammo she'rlari ancha ulg'aygan.

Yahyobekka, she'riyat olamiga tashlagan qadami muborak bo'lsin, deymen.

Halima AHMEDOVA.

YALPIZ

Ko'rgan tushin svga aytmoqchi bo'lib,
Ariqning bo'yiga chiqibdi yalpiz.
Hech kimga boqmayin xayol surar u,
Go'yo onasidan arazlagan qiz.
Qushlar qo'shiq aytar uning boshida,
Suv tinglaydi uning ertaklarini.
Xushbo'y hidi bilan chorlaydi,
Bahorning erkatoiy chechaklarini.
Jajji qizaloqlar izlaydi uni,
Olamni tutadi yalpiz nafasi.
Yaprog'iga qo'ngan shudring go'yoki,
Qizaloqning tushib qolgan sirg'asi.

SHI'RIM

Quyosh gul savatin ko'tarib chiqar,
Yerga ekmoqchiday olov gulini.
Tuproqdan boshini sekin ko'tarib,
Maysalar tutadi unga dilini.

Sho'xsoylar chuldirab yo'lga tushadi,
Olib cho'qqilarning mas'un qorini.
Hayot o'ynoqi, sho'x bolakay kabi,
Daraxtzorga yozar dil izhorini.
Gullarga almashging kelar yurakni,
Yashil libos kiysa, shu ona yerim.
Hayrat dunyosiga adashib ketib,
Quyoshni ko'chirib oladi she'rim.

Yahyobek SHODIYEV,

Sirg'ali tumanidagi 6-o'rta maktabning
7-«A» sinf o'quvchisi.

(Ertak)

Gapiradigan mushuk ham bo'lar ekanmi, deb hayron bo'lmang. Bo'lar ekan. Bu voqea qadim zamonlarda bo'lib o'tgan ekan. U zamonlarda bir kichik shaharchada hamma odam tijorat, ya'ni oldi-sotdi bilan shug'ullanar ekan. Lekin bir savdogarning o'g'li kap-katta bo'lib qolganida ham savdo bilan shug'ullanmay odamlarga, jonivorlarga yaxshilik qilish bilan kunni kech qilar ekan. Bir kuni otasi unga qirq tanga pul berib:

-Endi katta bo'lib qolding, o'g'lim,- debdi. - Mana shu pulni olgin-da, bozorga borib, biror narsa olib sot,- debdi.

Bola pulni olib bozor tomonga boraveribdi. Sal yurmasidan ayanchli bir voqeaning guvohi bo'libdi. O'zidan kattaroq bir bola kichkinagina mushukni bo'ynidan bog'lab, sudrab ketayotganini ko'rib qolibdi.

-Hoy zolim, qo'yib, yubor uni,- debdi savdogarning o'g'li.- U senga nima yomonlik qildi?

-Sening ishing bo'lmasin,- debdi zolim bola. - Mushuk meniki. Nima qilsam, o'zim bilaman. Agar juda rahming kelsa, sotib ol. Sotaman.

-Men olaman,- debdi savdogarning o'g'li. - Ma, mana shu pul yetadimi? - debdi unga qirq tangani berib.

-Yetadi,- debdi zolim bola.

Savdogarning o'g'li undan mushukni olib, uning bo'ynidagi arqonni yechibdi-da, bir chekkaga uloqtiribdi. Mushukni qo'lga olib, uni silabdi.

-Rahmat senga, yaxshi bola ekansan,-

debdi mushuk odamga o'xshab.

-Iya, sen bizning tilimizni qayoqdan bilasan?- debdi savdogarning bolasi.

-Men, shahzodaman,- debdi mushuk.- Onam mushuklarning podshohi. Tog'da saroyimiz bor. Men saroydan chiqib, o'ynab yurib adashib qoldim. Keyin zolim

Aziz ABDURAZZOQ

Savdogarning o'g'li yana ancha yurib saroyga yetib boribdi. Ichkariga kirib podshoh mushukka ro'para bo'libdi.

-Mana, o'g'lingni olib keldim,- debdi savdogarning o'g'li.

Ona-bola bir-birlarini yalab- yulqab ko'rishibdilar.

O'g'li onasiga boshidan o'tgan voqealarni so'zlab beribdi. Podshoh mushuk savdogarning o'g'liga rahmat aytib:

-Tila tilagingni,-debdi.

-Bo'yingdagi gavhar shodasini ber,- debdi savdogarning o'g'li.

-Baraka topgur, boshqa narsani so'ra,- debdi podshoh mushuk.

-Bo'lmasa belingdagi tilla kamaringni ber.

-Buni ham berolmayman. Boshqa narsa so'ra.

-Nima, shu tilla kamar o'g'lingdan ham afzalmi?- debdi savdogarning o'g'li. - Men bo'lmaganimda bolang bekorga o'lib ketardi.

Shoh mushukning bolasi ham savdogarning gapini ma'qullab:

-Ber, ona, ber,- debdi.

Shoh mushuk belidagi oltin kamarini yechib, savdogarzodaga beribdi. U oltin kamarni olib, uyiga boribdi.

-Mana dada, siz bergan qirq tangaga mana shuni oldim,- debdi.

So'ng uni qanday qilib qo'lga kiritganini aytib beribdi.

-Ofarin! Sendan haqiqiy savdogar chiqishiga ishonsa bo'ladi,-debdi otasi.

GAPIRADIGAN MUSHUKLAR

bola meni ushlab olib qiynadi. Endi saroyimizni topib bersang, onam senga mukofot beradi.

Savdogarning o'g'li bu gapni eshitib juda ham sevinib ketibdi. U tog'ni izlab yo'l yuribdi, yo'l yursa ham mo'l yuribdi. Toqqa yaqin borib qolganida mushuklar podshohining saroyi ko'rinishini.

-Ana o'sha saroy bizniki,- debdi mushuk.

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida

022- raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi.
Gazeta

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib
sahifalandi va
chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba
kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi -40132

Buyurtma N: J 1221

Dizayner va sahifalovchi:

Otabek
ESHCHANOV.

Naybatchi:

Jamila
ERDONOVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38

144-38-10

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45